

PLA DE MESURES ANTIFRAU DE L'AJUNTAMENT DE PORQUERES

ÍNDEX

1. NORMATIVA D'APLICACIÓ	2
2. CONTEXT	4
3. CONCEPTES I DEFINICIONS	5
4. QÜESTIONARI D'AUTOAVALUACIÓ (ESTÀNDARD MÍNIM DEL PLA ANTIFRAU)	8
5. ÀMBIT OBJECTIU DEL PLA	9
6. ÀMBIT SUBJECTIU D'APLICACIÓ	9
7. ÒRGAN/S RESPONSABLE/S	10
8. MESURES PER AFRONTAR CONFLICTES D'INTERESSOS	10
9. MESURES PER PREVENIR, DETECTAR I CORREGIR EL FRAU I LA CORRUPCIÓ: EL CICLE ANTIFRAU	12
10. SEGUIMENT I CONTROL PERIÒDIC DEL PLA	14
ANNEX 1. MAPA DE RISCOS	17
ANNEX 2. Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI)	23

1. NORMATIVA D'APLICACIÓ

L'article 22 del Reglament (UE) 241/2021 del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer de 2021 i l'Ordre HPF/1030/2021, de 29 de setembre, imposen a Espanya, en relació amb la protecció dels interessos financers de la UE i com a beneficiària dels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR, l'obligació que tota entitat, decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) disposi d'un **Pla de mesures antifrau**. Els objectius que cobreix aquest Pla, i per tant, aquest en concret, consisteixen en garantir que, en els àmbits d'actuació respectius, els fons s'utilitzen de conformitat amb les normes aplicables i, en particular, que hi ha una prevenció adequada, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.

Entre la normativa aplicable a aquest Pla antifrau cal destacar la següent:

1.1. Normativa Europea

- Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer del 2021 pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència i la resta de normativa que el desenvolupi.
- Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer de la UE). DOUE de 30 de juliol de 2018, núm. 193.
- Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament europeu i del Consell de 5 de juliol del 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del Dret penal (Directiva PIF). DOUE de 28 de juliol de 2017, núm. 198

1.2. Normativa interna

- Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència esmentat.
- Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Ordre HFP/1031/2021, de 29 de setembre, per la qual s'estableix el procediment i format de la informació a proporcionar per les Entitats del Sector Públic Estatal, Autonòmic i Local per al seguiment del compliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i comptable de les mesures dels components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

- Ordre TMA/957/2021, de 7 de setembre, per la qual s'aproven les bases reguladores de la concessió d'ajudes per a l'elaboració de projectes pilot de plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola i la convocatòria per a la presentació de sol·licituds per a l'obtenció de les subvencions pel procediment de concurrència competitiva.
- La Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic (LCSP) (art. 64)
- Instrucció de 23 de desembre de 2021 de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat sobre aspectes a incorporar als expedients i als plecs rectors dels contractes que es finançaran amb fons procedents del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

1.3. Altres documents importants per a l'elaboració del Pla Antifrau:

a) Avaluació del risc de frau i mesures efectives i proporcionades contra el frau (DG REGIO) EGESIF_14-0021- 00; 16/06/2014 (*Guidance Note on fraud risk assessment for 2014-2020*). Guia desenvolupada en aplicació de l'article 125.4 c) del Reglament (UE) 1303/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de desembre de 2013, pel qual s'estableixen disposicions comunes relatives al Fons Europeu de Desenvolupament Regional, al Fons Social Europeu, al Fons de Cohesió, al Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural i al Fons Europeu Marítim i de la Pesca i pel qual s'estableixen disposicions generals relatives al Fons Europeu de Desenvolupament Regional, al Fons Social Europeu, al Fons de Cohesió i al Fons Europeu Marítim i de la Pesca i es deroga el Reglament (CE) 1083/2006 del Consell.

https://ec.europa.eu/regional_policy/ca/information/publications/guidelines/2014/fraud-risk-assessment-and-effective-and-proportionate-anti-fraud-measures

b) Comunicació de la Comissió (2021/C 121/01) - Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos d'acord amb el Reglament financer.

[https://eurlex.europa.eu/legalcontent/CA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=CA](https://eurlex.europa.eu/legalcontent/CA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=CA)

c) OLAF Compendium of Anonymised Cases – Structural Actions (Recopilació de casos anònims: accions estructurals).

https://ec.europa.eu/sfc/sites/default/files/sfc_files/OLAF-Intern-2011.pdf

d) OLAF *practical guide on conflict of interest* (guia pràctica sobre conflicte d'interessos).

https://ec.europa.eu/sfc/sites/default/files/sfc_files/guide-conflict-of-interests-ES.pdf

e) *OLAF practical guide on forged documents* (guia pràctica sobre la falsificació de documents).

<https://www.interreg-croatia-serbia2014-2020.eu/wp-content/uploads/2019/05/Guide-on-forged-documents.pdf>

f) Comunicació 1/2017, de 6 d'abril, del Servei Nacional de Coordinació Antifrau, sobre la manera com han d'actuar les persones que tinguin coneixement de fets que puguin ser constitutius de frau o irregularitat en relació amb projectes o operacions finançats total o parcialment amb càrrec a fons procedents de la Unió Europea

<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-es/snca/Documents/ComunicacionSNCA06-04-2017Canaldenuncias.pdf>

2. CONTEXT

D'acord amb el que disposa l' Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, aquest Pla antifrau ha tingut en compte els requeriments mínims recollits al article 6, apartat 5, i així:

1. L'aprovació d'aquest Pla pel Ple de la Corporació, com a representant de l'entitat decisora o executora.
2. Estructura les mesures antifrau de manera proporcionada i al voltant dels quatre elements clau de l'anomenat *cicle antifrau*: prevenció, detecció, correcció i persecució.
3. Preveu la realització d' una avaluació del risc, impacte i probabilitat del risc de frau en els processos clau de l'execució dels fons que se li han adjudicat, així com la revisió anual i, en tot cas, en el moment en el que es detecti qualsevol cas de frau o l'existència de canvis significatius en els procediments elegits o en el personal.
4. Defineix mesures preventives adequades i proporcionades , ajustades a les situacions concretes, per reduir el risc residual de frau a un nivell acceptable.
5. Preveu l'existència de mesures de detecció ajustades als senyals d'alerta i defineix el procediment per aplicar-les efectivament.
6. Defineix les mesures correctives pertinents per al supòsit de sospites de casos de frau, amb mecanismes clars de comunicació.

7. Estableix processos adequats per al seguiment dels casos sospitosos de frau i la corresponent recuperació dels Fons de la UE que s'haguessin pogut gastar fraudulentament.
8. Defineix mecanismes de seguiment per revisar els processos, els procediments i els controls relacionats amb el frau efectiu o potencial, que es transmeten a la revisió de l'avaluació del risc de frau.
9. Específicament, defineix procediments per a la prevenció i correcció de situacions de conflictes d'interès d'acord amb allò establert als apartats 1 i 2 de l'art. 61 del Reglament Financer de la UE (2018/1046 de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió). En particular, conté:
 - a) una Declaració d'Absència de conflicte d'Interessos (DACI) subscrita pels qui participen en els procediments d'execució del PRTR,
 - b) el compromís de comunicar al superior jeràrquic l'existència de qualsevol potencial conflicte d'interessos que pogués existir i, també,
 - c) el compromís d' adoptar per aquest òrgan, la decisió que, en cada cas, correspongui.

Les mesures de prevenció i detecció han estat determinades en concret, per aquesta Entitat Local, atenent les seves característiques específiques, garantint en tot cas la protecció adequada dels interessos de la Unió i atenent - se estrictament al que estableix la normativa europea i espanyola i als pronunciaments que, en relació amb la protecció dels interessos financers de la UE, hagin realitzat o puguin fer les seves institucions.

3. CONCEPTES I DEFINICIONS

Atenent les definicions de frau, corrupció i conflicte d'interessos contingudes a la Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió (Directiva PIF) i al Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer de la UE) i recollides a l'Annex III.C de l'Ordre HPF/ 1030/2021, s'adopten com a tals, les definicions següents:

3.1. CONFLICTE D'INTERESSOS

S'entén que hi ha aquest conflicte, d'acord amb l'article 61 Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament

Financer) «*quan els agents financers i altres persones que participen en l'execució del pressupost tant de forma directa, indirecta i compartida, així com en la gestió, inclosos els actes preparatoris, l'auditoria o el control, vegin compromès l'exercici imparcial i l'objectiu de funcions per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal*». Correspon a les autoritats nacionals, de qualsevol nivell, evitar i/o gestionar els conflictes d'interessos potencials.

a) En conseqüència, aquest conflicte d'interessos:

- És aplicable a totes les partides administratives i operatives i a tots els mètodes de gestió.
- Cobreix qualsevol interès personal, directe o indirecte i
- Reclama l'actuació davant de qualsevol situació que es percep com un conflicte d'interessos potencial.

b) Actors implicats en els possibles conflictes d'interessos:

- Els empleats públics als quals s'encomanen les tasques de gestió, control i pagament, així com els altres agents en què es deleguin alguna/es d'aquesta funció.
- Els beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb els fons de l'MRR, que puguin actuar a favor dels seus propis interessos, però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.

c) Classificació dels possibles conflictes d'interessos:

S'han tingut en compte els següents:

- Conflicte d'interessos aparent: quan els interessos privats d'un empleat públic o beneficiari poden comprometre l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, encara que finalment no hi hagi un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions d'aquesta persona (o una repercussió en aquests aspectes).
- Conflicte d'interessos potencial: quan un empleat públic o beneficiari té interessos privats de tal naturalesa que podrien ocasionar un conflicte d'interessos en el cas que haguessin d'assumir determinades responsabilitats oficials en un futur.
- Conflicte d'interessos real: existeix un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'un empleat públic o en què l'empleat públic té interessos

personals que poden influir de manera indeguda en l'exercici dels deures i les responsabilitats oficials.

3.2. FRAU I CORRUPCIÓ

La Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió (d'ara endavant, Directiva PIF) estableix que els Estats membres adoptaran les mesures necessàries per garantir que el frau que afecti els interessos financers de la Unió constitueix una infracció penal quan es cometin intencionadament, concretant un règim sancionador a l'article 7. En compliment de tal previsió, aquesta Directiva ha estat transposada a l'ordenament jurídic espanyol mitjançant la Llei Orgànica 1/2019, de 20 de febrer, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal per transposar directives de la Unió Europea en els àmbits financer i de terrorisme, i abordar qüestions d'índole internacional.

D'acord amb l'article 3.1 de la Directiva (UE) 2017/1371, -PIF-) la definició de frau en matèria de despeses consisteix en qualsevol «acció o omissió intencionada, relativa:

- A la utilització o la presentació de declaracions o de documents falsos, inexactes o incomplets que tinguin per efecte la percepció o la retenció indeguda de fons procedents del pressupost general de les comunitats europees o dels pressupostos administrats per les comunitats europees o pel seu compte .
- A l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que tingui el mateix efecte.
- Al desviament d'aquests mateixos fons amb altres fins diferents d'aquells per als quals van ser concedits al principi».

Cal que l'existència d'una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau; la concurrència d'intencionalitat és un element essencial en el frau, element que no cal que es doni perquè hi hagi irregularitat.

L'article 1.2 del Reglament (CE, Euratom) núm. 2988/95 del Consell, de 18 de desembre de 1995, relatiu a la protecció dels interessos financers de les comunitats europees, estableix que «constituirà irregularitat tota infracció d'una disposició del dret comunitari corresponent a una acció o omissió d'un agent econòmic que tingui o tindria per efecte perjudicar el pressupost general de les comunitats o els pressupostos administrats per aquestes, ja sigui mitjançant la disminució o la supressió d'ingressos procedents de recursos propis percebuts directament per compte de les Comunitats, bé mitjançant una despesa indeguda».

4. QÜESTIONARI D'AUTOAVALUACIÓ (ESTÀNDARD MÍNIM DEL PLA ANTIFRAU)

D'acord amb l'Ordre HPF71030, 2021, en relació al llistat d'autoavaluació en compliment dels requeriments relacionats amb l'estàndard mínim que requereix Europa, aquest qüestionari és el següent:

ANNEX II.B.5 ORDRE HFP/1030/2021

Test conflicte d'interès, prevenció del frau i la corrupció

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que permeti a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, a particular, pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?				X
2. Es constata l'existència del Pla de mesures antifrau corresponent en tots els nivells d'execució?				X
Prevenció				
3. Disposa d'una declaració, al nivell més alt, on es compromet a lluitar contra el frau?	X			
4. Es realitza una autoavaluació que identifiqui els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que passin i es revisa periòdicament?	X			
5. Es difon un codi ètic i s'informa sobre la política d'obsequis?				X
6. S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i que faciliti la detecció del frau?				X
7. S'ha elaborat un procediment per tractar conflictes d'interessos?				X
8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'interessos per a tots els intervinents?				X
Detecció				
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i han estat comunicats al personal en posició de detectar-los?				X
10. S'utilitzen eines de prospecció de dades o puntuació de riscos?				X
11. Hi ha algun canal perquè qualsevol interessat pugui presentar denúncies?		X		
12. Hi ha alguna unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?		X		

Correcció				
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o Puntual				X
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?				X
Persecució				
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decisora o a l'Autoritat Responsable, segons escaigui?	X			
16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les autoritats públiques nacionals o de la Unió Europea o davant de la fiscalia i els tribunals competents?	X			
Subtotal punts	16	6		10
Punts totals	32			
Punts màxims	64			
Punts relatius (punts totals/punts màxims)	0.5			

Nota: 4 equival al màxim compliment, 1 al mínim.

5. ÀMBIT OBJECTIU DEL PLA

L'objectiu bàsic d'aquest **Pla de mesures antifrau en la gestió de fons europeus** és permetre a l'ajuntament de Porqueres garantir que els fons corresponents al PRTR que gestionarà i s'executaran s'utilitzen d'acord amb les normes aplicables a la prevenció, la detecció i correcció del frau, corrupció i conflictes d'interessos. Per això es documenta una estratègia dirigida a assolir un model d'organització que integra els principis de responsabilitat, transparència, optimització de recursos, compliment, integritat i gestió per objectius, així com el seguiment i el control.

6. ÀMBIT SUBJECTIU D'APLICACIÓ

Les mesures d'aquest Pla Antifrau s'aplicaran a totes les persones d'aquesta Entitat Local implicades en la gestió de diners públics i, en concret, a totes aquelles que tinguin algun tipus de relació amb el disseny, la gestió, l'elaboració o l'execució dels projectes que comptin amb finançament del PRTR.

Per fer-ho, s'identifiquen les responsabilitats en aquesta matèria de cada àrea de l'organització i s'estableix un mapa de processos i riscos, identificant les mesures de prevenció que cal adoptar.

Si escau, també s'aplicarà a qualsevol altra entitat que formi part del sector públic local.

7. ÒRGAN/S RESPONSABLE/S

Per garantir l'adequada aplicació d'aquest Pla es crea la Comissió Antifrau de l'Ajuntament, com a òrgan de seguiment i garantia del compliment d'aquest Pla, amb la composició següent:

Composició:

- La regidora de l'àrea d'Hisenda.
- La Secretària.
- La Tresoreria.
- La Tècnica de Medi Ambient.
- La Cap d'àrea d'Urbanisme.

Funcions:

- Realització de l'autoavaluació
- Elaboració del pla de formació.
- Recepció i estudi de les possibles denúncies rebudes.
- Elevació al superior jeràrquic corresponent (normalment l'alcalde)
- Adopció de les mesures de correcció i, si escau, persecució.
- Si escau, elaboració d'un manual de procediments.

El desplegament de les previsions efectuades per aquest Pla de mesures Antifrau serà assumit per la Junta de Govern Local, excepte en els casos en que aquest desplegament comporti la necessitat d'adoptar disposicions de caràcter general que són de la competència del Ple de l'Ajuntament. De les actuacions desenvolupades per la Junta de Govern Local es donarà compte al Ple de la Corporació amb periodicitat semestral.

8. MESURES PER AFRONTAR CONFLICTES D'INTERESSOS

A) PREVENCIÓ

Entre les mesures establertes per l'Entitat local per prevenir l'existència de conflictes d'interessos hi ha les següents:

8.1. Comunicació i informació al personal sobre les diferents modalitats de conflicte d'interès i de les maneres d'evitar-ho.

- Aprovació del Pla Antifrau

- Sessió de presentació del Pla pels càrrecs polítics, funcionaris i treballadors de l'Ajuntament.
- Creació d'una bústia de suggeriments o denúncies.
- Enllaç a la pàgina web al Pla Antifrau, etc.

8.2. Formalització d'una declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) als intervinents en els procediments corresponents, signada pel responsable de l'òrgan de contractació, el personal que redacti els documents de licitació/bases i/o convocatòries, els experts que avaluin les corresponents sol·licituds/ofertes/propostes, els membres dels comitès d'avaluació de sol·licituds/ofertes/propostes i altres òrgans col·legiats que poguessin intervenir en els procediments. En aquest darrer cas aquesta declaració es realitzarà a l'inici de la corresponent reunió -per tots els intervinents a la mateixa- i es reflectirà a l'Acta.

Aquest emplenament de la DACI s'estendrà també, a més dels beneficiaris de l'ajut corresponent, als contractistes, subcontractistes, etc.

El model de DACI que promou aquest Pla antifrau és el que s'adjunta a l'annex 2.

8.3. Aplicació estricta de la normativa interna (normativa estatal, autonòmic a o local corresponent), en particular, l'article 53 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei del Estatut Bàsic de l'Empleat Públic relatiu als Principis ètics, l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a l'abstenció i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

B) CORRECCIÓ

Com a mesures per abordar els possibles conflictes d'interessos detectats, es recullen les següents:

1. Comunicació de la situació que pot suposar l'existència d'un conflicte d'interès perquè el superior jeràrquic confirmi per escrit si considera que existeix. Si així és, determinarà que la persona cessi tota activitat relacionada amb aquest assumpte i adoptarà qualsevol altra mesura addicional que correspongui de conformitat amb el dret aplicable.

Aquesta comunicació es pot practicar directament al superior jeràrquic, a la Comissió Antifrau de l'Ajuntament o adreçada a la Bústia de suggeriments o denúncies.

2. Aplicació estricta de la normativa interna (estatal, autonòmic a o local corresponent), en particular, de l'article 24 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a la Recusació i la Llei

19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

9. MESURES PER PREVENIR, DETECTAR I CORREGIR EL FRAU I LA CORRUPCIÓ: EL CICLE ANTIFRAU

L'article 22 del Reglament de l'MRR obliga els estats membres a adoptar les mesures oportunes per prevenir, detectar i corregir el frau i la corrupció i exercitar accions legals per recuperar els fons que poguessin haver estat objecte d'apropiació indeguda. Per tant, les entitats que participen en l'execució d'actuacions del PRTR han d'aplicar les mesures proporcionades contra el frau, estructurades entorn dels quatre elements clau del cicle antifrau: prevenció, detecció, correcció i persecució.

En conseqüència, aquest Pla proposa les mesures següents:

A) DE PREVENCIÓ, és a dir, dirigides a reduir el risc residual de frau a un nivell acceptable.

9.1. Desenvolupar una cultura ètica.

Mitjançant una declaració institucional es deixa constància del foment de valors com ara la integritat, l'objectivitat, la rendició de comptes i l'honradesa. Aquesta es converteix en un codi de conducta que es fa arribar a tots els membres de l'organització i també als ciutadans. Entre les actuacions que s'inclouen en aquest apartat també hi ha la creació d'una Bústia de denúncies oberta a qualsevol interessat.

9.2. Formació i conscienciació .

Es posaran en marxa accions formatives per a tots els nivells jeràrquics, que inclouran reunions, seminaris, grups de treball, etc. que fomentin l'adquisició i la transferència de coneixements. Se centraran en la identificació i l'avaluació dels riscos, l'establiment de controls específics, l'actuació en cas de detecció de frau, la identificació de casos pràctics de referència, etc.

9.3. Implicació de les autoritats de l'organització.

Aquestes manifesten, mitjançant la declaració que acompanya aquest Pla antifrau, el seu compromís ferm contra el frau i la tolerància zero davant del frau.

Aquestes autoritats desenvoluparan un plantejament proactiu, estructurat, específic i eficaç en la presa de decisions per gestionar el risc de frau.

9.4. Repartiment segregat de funcions i responsabilitats en les actuacions de gestió, control i pagament, evidenciant-se aquesta separació de forma clara, de manera que es deixarà constància de cada responsable directe al mapa d'avaluació de riscos.

9.5. Mecanismes adequats d'avaluació del risc per a totes les mesures gestionades, deixant-ne evidència, a la recerca de les parts del procés més susceptibles de patir frau, i controlar-les especialment, sobre la base següent: **Elaboració d'un mapa de riscos (Annex I) en què s'identificaran:**

- Les mesures que són més susceptibles del frau, com poden ser aquelles amb alta intensitat, alt pressupost, molts requisits a justificar pel sol·licitant, controls complexos, etc.
- Els conflictes d'interessos possibles.
- Els resultats de treballs previs d'auditories internes.
- Els resultats d'auditories de la Comissió Europea o del Tribunal de Comptes Europeu, si escau.
- Els casos de frau detectats amb anterioritat.

9.6. Sistema de control intern eficaç, adequadament dissenyat i gestionat, amb controls que se centren a pal·liar amb eficàcia els riscos que s'identifiquin i amb responsables directes.

B) DETECCIÓ

Entenent que les mesures de prevenció no són suficients per proporcionar una protecció completa contra el frau s'escullen determinats sistemes per detectar a temps els comportaments fraudulents que poguessin escapar-se de la prevenció.

Les eines de detecció del frau inclouran:

1. L'ús de bases de dades com ara la Base Nacional de Dades de Subvencions (BNDS).
2. El desenvolupament d'indicadors de frau (banderes vermelles) i de comunicació dels mateixos al personal en posició de detectar-los.
3. L'establiment de mecanismes adequats i clars per informar de les possibles sospites de frau pels qui els detectin.

C) CORRECCIÓ

La detecció de possible frau, o la seva sospita fundada, comportarà per part de la Comissió antifrau les actuacions següents:

- La immediata suspensió del procediment
- la notificació de tal circumstància en el termini més breu possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions,
- la revisió de tots aquells projectes que hi hagin pogut estar exposats,
- l'avaluació de la incidència del frau i la seva qualificació com a sistèmic o puntual i
- la retirada dels projectes o la part dels projectes afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR.

D) PERSECUCIÓ

Com més aviat millor la Comissió antifrau procedirà a:

1. Comunicar els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat decisora (o a l'entitat executora que li hagi encomanat l'execució de les actuacions, cas en què serà aquesta la que se'ls comunicarà a l'entitat decisora), qui comunicarà l'assumpte a l'Autoritat Responsable, la qual podrà sol·licitar la informació addicional que consideri oportuna de cara al seu seguiment i comunicació a l'Autoritat de Control.
2. Denunciar, si fos el cas, els fets punibles a les autoritats públiques competents (Servei Nacional de Coordinació Antifrau –SNCA-) i per a la seva valoració i eventual comunicació a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude.
3. Iniciar una informació reservada per depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari.
4. Denunciar els fets davant de la fiscalia i els tribunals competents, en els casos oportuns.

10. SEGUIMENT I CONTROL PERIÒDIC DEL PLA

L'Ajuntament de Porqueres assumeix el compromís d'implantar, en un termini breu, un sistema d'informació adequat per facilitar el seguiment de les mesures del pla i també dur a terme les responsabilitats de prevenció, detecció i control dels actes contra la integritat, actes de frau o de corrupció.

Així mateix, s'habilitaran canals de comunicació interna i externa perquè el personal emprat informi dels riscos percebuts en la gestió, així com les activitats inadequades o dels casos d'infraccions.

1.- SUPERVISIÓ

Es realitzarà un control periòdic per verificar el compliment de les regles del pla i els seus efectes pràctics (correspondrà al màxim òrgan de direcció, a través de la persona responsable de la integritat i la prevenció de riscos de frau).

El seguiment anual del pla es basarà en l'anàlisi de les respostes dels diferents departaments i serveis gestors, a través de formularis i accions específiques, preparades a aquest efecte per l'òrgan responsable d'integritat i prevenció de riscos.

El procés de seguiment garantirà que s'apliquen els mecanismes de control adequats per a les activitats de l'organització i que els procediments són seguits a tots els nivells. Més enllà de la periodicitat de les revisions i actualitzacions abans assenyalades, els responsables de les diferents unitats informaran el màxim òrgan de direcció quan sorgeixin riscos elevats o nous que calgui prevenir.

Finalment s'elaborarà un informe al final de l'any 2022 sobre el compliment de les mesures previstes al pla (que correspon al responsable de la integritat i prevenció de riscos). Aquest informe s'eleva al màxim òrgan de direcció.

2.- REVISIÓ I ACTUALITZACIÓ DEL PLA

L'informe anual d'execució del pla, així com la presència d'incompliments o casos de frau o corrupció, indicaran la necessitat de la seva actualització, en funció del seguiment realitzat, i recomanarà la revisió sempre que sigui necessari, tenint en compte les avaluacions previstes a l'apartat anterior.

S'avaluarà el compliment de les mesures del pla (per part de la persona responsable de la integritat institucional i la prevenció de riscos de frau) i es proposarà, si escau, la revisió i adaptació a la realitat de l'òrgan de control a través de millores que garanteixin la transparència i minimitzin els riscos.

3.- COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ

Es desenvoluparan i implantaran processos per gestionar la informació i s'elaborarà un pla de comunicació que afavoreixi la participació i la implicació de tot el personal (per part de la persona responsable de la integritat institucional i prevenció de riscos de frau).

També s'habilitarà una bústia de correu que permeti que tot el personal de la institució pugui comunicar, a més a més de la informació rellevant en matèria d'integritat institucional, una altra sèrie de qüestions sobre riscos de gestió i aportar les propostes de millora que consideri oportunes. Les propostes

presentades seran analitzades per l'òrgan supervisor del pla.

Les mesures que cal adoptar en matèria d'informació i comunicació seran les següents:

- auto avaluacions internes pel responsable de prevenció en els processos
- revisions periòdiques dels mapes de risc
- elaboració d'un informe anual de seguiment de les mesures implantades
- establiment d'un procediment/protocol amb les mesures de resposta davant de situacions de corrupció o frau detectades

ANNEX 1. MAPA DE RISCOS

L'elaboració del mapa de riscos és una de les mesures de prevenció que es proposa i que es completa amb les mesures de detecció vinculades als indicadors o banderes vermelles.

S'incorpora al final una mostra d'aquestes possibles "banderes vermelles".

La probabilitat d'ocurrència resulta d'aplicar dues anàlisis complementàries: la freqüència en l'ocurrència, que es determina en funció de les vegades que ha ocorregut en el passat recent, i la factibilitat de materialització del risc, en funció de si s'aprecien factors potenciadors del risc i de si hi ha implantades accions mitigadores. D'aquesta combinació es determina si la probabilitat és baixa, mitja o alta.

Per altra banda, l'impacte o gravetat es mesura en una "escala de calor" en funció de les conseqüències derivades de la materialització del risc, principalment en termes d'afectació patrimonial i dany a la imatge institucional (interna i externa). L'impacte resultant serà baix, mig o alt.

Una vegada determinada la probabilitat i l'impacte, el nivell de risc s'establirà a partir de la següent matriu de risc que combina els dos factors.

MATRIU DE RISC

	A	M	B
A	A	A	M
M	A	M	B
B	M	B	B

Finalment, a través d'aquesta mateixa matriu es determina un ordre orientatiu de prioritats en l'acció correctiva o contingent per part de l'ens local, amb la finalitat d'ajudar a prioritzar la dedicació de recursos de manera cost-efectiva. En aquest sentit, cal destacar la diferenciació que aquesta gradació estableix entre els riscos moderats, on els riscos amb un impacte alt i una probabilitat baixa se situen en un nivell de prioritats inferior respecte a la resta de riscos de nivell moderat que tenen més probabilitat d'ocurrència.

Es prioritzaran aquells riscos amb el nivell més alt.

En totes les activitats caldrà tenir en compte les següents referències:

1.EN MATÈRIA DE CONTRACTACIÓ

Risc per a la integritat	Impacte o gravetat	Probabilitat	Nivell de risc
RISC 1. Corrupció: suborns i comissions il·legals			
RISC 2. Plecs rectors del procediment amanyats a favor d'un licitador			
RISC 3. Licitacions col·lusòries			
RISC 4. Conflicte d'interessos			
RISC 5. Falsificació de documents			
RISC 6. Manipulació de les ofertes presentades			
RISC 7. Fraccionament de la despesa			
RISC 8. Incompliment de les obligacions o irregularitats en la prestació que beneficien l'adjudicatari per incompliments contractuals			
RISC 9. Pèrdua de pista d'auditoria			

2. EN MATÈRIA DE SUBVENCIONS

Risc per a la integritat	Impacte o gravetat	Probabilitat	Nivell de risc
RISC 1. Limitació de la concurrència			
RISC 2. Tracte discriminatori en la selecció de les persones sol·licitants			
RISC 3. Conflictes d'interès en la comissió de valoració			
RISC 4. Incompliment del règim d'ajuts de l'Estat			
RISC 5. Desviació de l'objecte de la subvenció			
RISC 6. Incompliment del principi d'addicionalitat			
RISC 7. Falsedat documental			
RISC 8. Incompliment de les obligacions establertes per la normativa nacional i comunitària en matèria d'informació i publicitat			
RISC 9. Pèrdua de pista d'auditoria			

EXEMPLES DE BANDERES VERMELLES

Analitzats alguns Plans antifrau, les següents solen ser “banderes vermelles” especialment tingudes en compte, entenen-hi els senyals d'alarma, pistes o indicis de possible frau.

L'existència d'una bandera vermella no implica necessàriament l'existència de frau, però indica que una determinada àrea d'activitat necessita atenció extra per descartar o confirmar un frau potencial .

Com a exemple d'aquestes banderes vermelles, les més utilitzades, classificades per tipologia de pràctiques potencialment fraudulentés, són les següents .

Amb caràcter general:

- La manca de sistematització en la planificació.
- Absència de manuals de procediment.
- La poca claredat en la distribució de competències

Als plecs rectors del procediment per obtenir un licitador:

- Presentació d'una única oferta o nombre anormalment baix de proposicions optant a la licitació.
- Extraordinària similitud entre els plecs rectors del procediment i els productes o serveis del contractista guanyador; formalització de queixes d'altres licitadors;
- plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars;
- plecs amb clàusules inusuals o poc raonables;
- el poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta en lloc d'un producte genèric.
- establiment de qualsevol clàusula limitativa de la concurrència sense cap justificació (reforçada).

A les licitacions col·lusòries:

- l'oferta guanyadora és massa alta en comparació dels costos previstos, amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars o mitjanes de la indústria, o amb preus de referència del mercat;

- tots els licitadors ofereixen preus alts de forma continuada;
- els preus de les ofertes baixen bruscament quan nous licitadors participen en el procediment;
- els adjudicataris es reparteixen/tornen per regió, tipus de treball, tipus d'obra;
- l'adjudicatari subcontracta els licitadors perdedors;
- patrons d'ofertes inusuals (per exemple, les ofertes tenen percentatges exactes de rebaixa, l'oferta guanyadora està just a sota del llindar de preus acceptables, s'ofereix exactament al pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa propers, molt diferents, números rodons, incomplets, etc.);

Conflicte d'interessos:

- favoritisme inexplicable o inusual cap a un contractista o venedor en particular;
- acceptació continuada d'alts preus i treball de baixa qualitat, etc.;
- empleat encarregat de contractació no presenta declaració de conflicte d'interès o ho fa de forma incompleta;
- empleat encarregat de contractació declina ascens a una posició en què deixa de tenir a veure amb adquisicions;
- empleat encarregat de contractació sembla fer negocis propis pel seu costat;
- socialització entre un empleat encarregat de contractació i un determinat proveïdor de serveis o productes;
- augment inexplicable o sobtat de la riquesa o el nivell de vida de l'empleat encarregat de contractació

Manipulació de les ofertes presentades:

- formalització de queixes dels licitadors;
- manca de control i inadequats procediments de licitació;
- indicis de canvis a les ofertes després de la recepció;
- ofertes excloses per errors;

- licitador capacitat descartat per raons dubtoses;
- el procediment no es declara desert i es torna a convocar malgrat que es van rebre menys ofertes que el nombre mínim requerit.

Fraccionament de la despesa:

- s'aprecien dues o més adquisicions amb objecte semblant efectuades a idèntic adjudicatari per sota dels límits admesos per a la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels llindars de publicitat o que exigirien procediments amb majors garanties de concurrència;
- separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per a mà d'obra i materials; tots dos estan per sota dels llindars de licitació oberta;
- compres seqüencials just per sota de llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.

ANNEX 2. Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI)

Expedient:

Contracte/subvenció.

A fi de garantir la imparcialitat en el procediment de contractació/subvenció a dalt referenciat, el/s a sota signant/s, com a participant/s en el procés de preparació i tramitació de l'expedient, declara/declaren:

Primer. Estar informat/des del següent:

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, del 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que «existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.»
2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i la prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, té la finalitat d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir-ne la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.
3. Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d' 1 octubre, de Règim

Jurídic del Sector Públic, estableix que s'han d'abstenir d'intervenir en el procediment «les autoritats i el personal al servei de les administracions en els qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades a l'apartat següent», sent aquestes:

- a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir la d'aquell; ser administrador de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.
- b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandataris que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar-hi associat per a l'assessorament, la representació o el mandat.

- c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades a l'apartat anterior.
- d) Haver intervingut com a pèrit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.
- e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos darrers anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc».

Segon. Que no es troba/n incurs/s en cap situació que es pugui qualificar de conflicte d'interessos de les indicades a l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE i que no concorre a la seva persona o persones cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic que pugui afectar el procediment de licitació/concessió.

Tercer. Que es compromet/a posar en coneixement de l'òrgan de contractació/comissió d'avaluació, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos o causa d'abstenció que doni o pogués donar lloc a aquest escenari

Quart. Conec que, una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostrï que sigui falsa, comportarà les conseqüències disciplinàries/administratives/judicials que estableixi la normativa aplicable